

Пише: Иља Мусулин
понедељак, 26 децембар 2022 09:54

Кина и арапске државе постигле су споразуме вредне више десетина милијарди долара на првом Кинеско-арапском самиту одржаном овог месеца у Ријаду. Саудијска Арабија, која је недавно изразила жељу да се придружи групи пет земаља познатих као БРИКС, била је иницијатор самита, који је, сматрају многи коментатори у Азији, означио једну врсту прекретнице у међународној политици те, па и других арапских земаља, у смеру мањег ослањања на САД.

У другој недељи овог месеца кинески председник Си Ђинпинг остварио је важну посету Саудијској Арабији. Током боравка у престоници Ријаду, председник Си имао је прилику да се сретне не само са саудијским краљем Салманом бин Абдулазисом и принцом Мухамедом бин Салманом, већ и са лидерима других 11 арапских држава, учествујући у раду првог "Кинеско-арапског самита", који су организовали домаћини.

Он се затим састао и са лидерима чланица Савета за сарадњу арапских земаља Персијског залива, што је практично била узвратна посета, јер су представници те организације у јануару ове године посетили Пекинг.

Кинески грађевинци требало би да буду једни од носилаца мега пројекта "Неом", саудијског плана изградње велике футуристичке урбане целине и економске зоне која би се протезала се пустињом дуж обале Црвеног мора у дужини од чак 170 километара и садржала све најсавременије дигиталне и еколошке технологије

Иницијатива за "Кинеско-арапски самит" потекла је управо од Саудијске Арабије и одобрена је на састанку Арапске лиге у марту 2021. године, када су се министри иностраних послова земаља чланица сагласили да постоји потреба да се ојача сарадња са Кином. Самит гради на достигнућима претходног сличног економског оквира - "Форума за сарадњу Кине и арапских земаља", утемељеног 2004. године.

Током боравка председника Сија, у Ријад у су финализирани договори у вези са куповином нафте, кинеским улагањима у инфраструктуру, обновљивима изворима енергије (попут еолске и соларне) и телекомуникацијама (превасходно 5Г мрежом), као и куповином, односно, заједничким развојем дрона и другог наоружања.

Пакет од 34 уговора потписаних између кинеских и саудијских компанија тежак је 30 милијарди долара, извештавају азијски медији.

Кинески грађевинци требало би да буду једни од носилаца мега пројекта "Неом", саудијског плана изградње велике футуристичке урбане целине и економске зоне која би се протезала се пустињом дуж обале Црвеног мора у дужини од чак 170 километара и садржала све најсавременије дигиталне и еколошке технологије.

У Ријад у су настављени и преговори за постизање споразума о слободној трговини између Кине и арапских земаља Персијског залива.

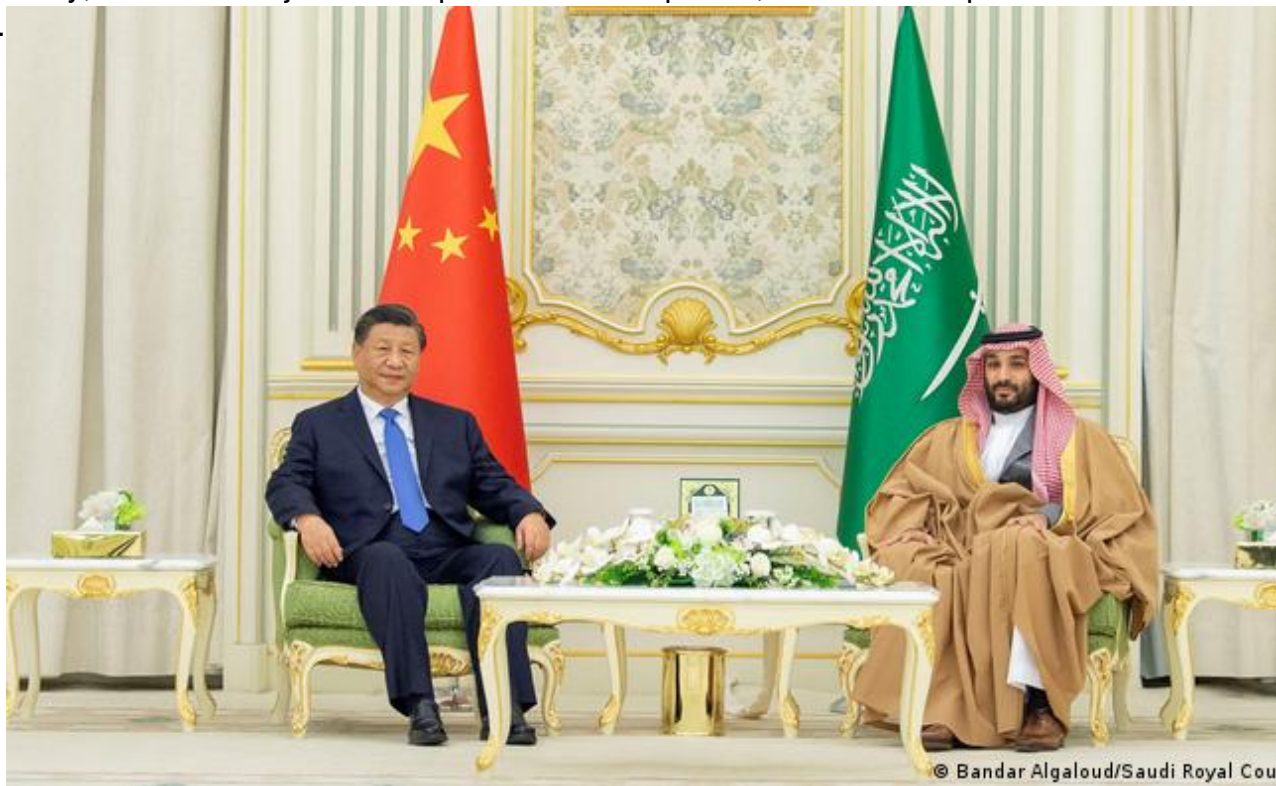
Поглед на Исток

Да ли је зближавање Кине и арапског света још једна прекретница у међународној политици

Пише: Иља Мусулин

понедељак, 26 децембар 2022 09:54

Арапске земље Персијског залива последњих година настоје да направе искорак ка Истоку, односно, продубе економске и политичке везе са Кином, али одрже и добре односе са Русијом, која је за њих важна као чланица ОПЕК-а, војни и дипломатски играч на Блиском истоку, те земља која има добре односе са Ираном, њиховим огорченим противником.

Окретање Кини, која до сада није била политички присутна у арапском свету у оној мери у којој јесте у другим деловима планете, наравно, не значи да државе Арапског полуострва одустају од војне, политичке и економске сарадње са Вашингтоном

Окретање Кини, која до сада није била политички присутна у арапском свету у оној мери у којој јесте у другим деловима планете, наравно, не значи да државе Арапског полуострва одустају од војне, политичке и економске сарадње са Вашингтоном, који деценијама врши улогу патрона на Блиском истоку када су у питању безбедност, трансфери технологија и знања и трговина.

Но, јасно је да за њих продубљивање односа са Пекингом омогућава већу независност од САД у вођењу унутрашње и спољне политике.

Пише: Иља Мусулин
понедељак, 26 децембар 2022 09:54

То се могло видети и у недавном чину Саудијске Арабије, која је одбила захтев Вашингтона да, као вођа ОПЕК-а, утиче да се поништи одлука тог моћног међународног картела да се умањи производња нафте за два милиона барела дневно.

Наиме, у јулу ове године амерички председник Џозеф Бајден посетио је Ријад и тражио од домаћина принца Мухамеда бин Салмана да Саудијска Арабија повећа производњу сирове нафте како би се умањила њена цена на светском тржишту и зауздео раст трошкова живота и рада у земљама Запада, те умањили приходи Русије, другог највећег светског извозника тог важног енергента.

Пише: Иља Мусулин

понедељак, 26 децембар 2022 09:54

Саудијски принц тако је практично узвратио за оштру и злослутну стрелу коју је Бајден зарад унутрашњих политичких потреба одапео током америчке предизборне кампање 2019. године, рекавши да ће од Саудијске Арабије направити светског парију (одбачену и изоловану државу), као и за немилосрдну медијску хајку англосаксонских гласила која су његову државу последњих година оптуживала не само за ауторитарност, угњетавање жена и агресију на Јемен, већ и "куповање" међународног јавног мњења кроз организовање великих спортских догађаја, попут трке Формуле 1, тениских егзибиционих мечева или великих голф турнира.

Наравно, Ријад је имао и једноставну економску рачуницу у када је у питању "не" Бајдену, јер је зарада Саудијске Арабије од продаје нафте ове године порасла за 50 одсто управо због поскупљења проузрокованих несташицама и страховањима услед санкција које је Запад увео према Русији

Мада те критике трају већ дуго, бар од напада Ал Каиде на Светски трговински центар и Пентагон у 2001. у којем је учествовао велики број саудијских држављана, оне су се нарочито интензивирале након смрти саудијског дисидента Џамала Кашогија, који је крајем 2018. ликвидан у конзулату те земље у Истанбулу.

Кашоги је био новинар који је писао критичке чланке о режиму у Ријади, радио за Вашингтон пост и имао америчко држављанство, а након његове смрти односи између САД и Саудијске Арабије су пали на, оцењују многи аналитичари, најнижи ниво икада, јер су за његову смрт у Вашингтону кривили саудијске безбедносне службе, наводно, под директном контролом самог принца Мухамеда бин Салмана.

Наравно, Ријад је имао и једноставну економску рачуницу у када је у питању "не" Бајдену, јер је зарада Саудијске Арабије од продаје нафте ове године порасла за 50 одсто управо због поскупљења проузрокованих несташицама и страховањима услед санкција које је Запад увео према Русији.

Обострана корист

Да је већа размена са Кином битна за Ријад као средство смањења економске и војне зависности од Запада указују не само стратешко партнерство са Пекингом и новопотписани уговори, већ и чињеница да је Саудијска Арабија изразила жељу да се

Пише: Иља Мусулин

понедељак, 26 децембар 2022 09:54

учлани у групу БРИКС, о чему је светску јавност обавестио јужноафрички председник Сирил Рамапоса током своје посете краљевству крајем октобра.

Такође, Саудијци са кинеским партнерима раде на томе да билатералну трговину у будућности врше у сопственим валутама, односно, без посредовања америчког долара.

Саудијска Арабија је највећи светски извозник, а Кина највећи светски увозник нафте. Скоро петина кинеског увоза црног злата долази из Саудијске Арабије - Пекинг је највећи муштерија краљевства са Арапског полуострва када је у питању тај важни енергент.

Истискивање долара у међусобној трговини је од користи за обе државе, не само због тога што се на тај начин може уштедети на провизији за претварање сопствене валуте у америчку, па онда у валуту трговинског партнера, већ и зато што се тако избегава потреба да се десетине милијарди долара намењених међународној трговини депонију у

Пише: Иља Мусулин

понедељак, 26 децембар 2022 09:54

америчким банкама, где, показало је искуство након избијања кризе у Украјини, могу бити заплењене.

Потез колективног Запада да "замрзне" око 300 милијарди долара средстава руске државе у својим банкама, без обзира на изговоре којима се правда, је по својим размерама пиратерија без преседана, која је шокирала не само Пекинг, већ и друге државе Азије, и још једном (врло снажно) указала на потребу за елиминацијом долара из њихове међусобне трговине.

Заправо, пред сам почетак кинеско-арапског самита, јавили су медији у најмногољуднијој држави света, извршена је прва међународна трансакција између саудијских и кинеских компанија у јуанима, што је симболички важан корак у том смеру.

Саудијска Арабија је највећи светски извозник, а Кина највећи светски увозник нафте. Скоро петина кинеског увоза црног злата долази из Саудијске Арабије - Пекинг је највећи муштерија краљевства са Арапског полуострва када је у питању тај важни енергент.

Кина је и уопште највећи спољнотрговински партнер Саудијске Арабије и свих арапских земаља, посматраних заједно као колектив. Конкретно, економска размена Кине и 12 арапских држава Африке и Блиског истока у 2021. години је износила 330 милијарди долара, док је у првих девет месеци ове достигла 319.

Прошле године Кина је из њих увезла 264 милиона тона нафте, што је чинило 51,5 одсто њеног увоза црног злата (Остатак она увози из земаља као што су Русија, Иран, Ангола, Бразил, Норвешка или Венецуела).

Утицај Кине на односе Ријада и Техерана

Зближавање блискоисточних арапских држава са Пекингом, оцењују поједини аналитичари у Азији, потенцијално би могло бити важно и у погледу њихових односа са највећим политичким и верским такмацем у региону Ираном, јер Пекинг има и

Пише: Иља Мусулин

понедељак, 26 децембар 2022 09:54

пријатељске везе са Техераном, те би, по потреби, могао да одигра улогу дипломатског посредника.

За остатак међународне заједнице састанак кинеског председника и лидера арапских земаља значајан је у смислу да представља још један корак ка превладавању униполарног светског поретка. Нарочито ако се обистине најаве да би Саудијска Арабија, Египат, па и Уједињени Арапски Емирати могли да се ускоро придруже економском блоку "БРИКС"

Оно је посебно битно за Саудијце, јер им прете санкције од стране вишедеценијског савезника САД, пошто је председник Бајден након неуспеле мисије у Ријаду припретио арапској монархији да ће се суочити с последицама због одлуке да не изађе у сусрет његовом захтеву за повећање производње нафте и, посредно, слабљење Русије.

Самит са арапским лидерима важан је и за Кину, јер ће јој донети послове вредне више десетина милијарди долара у тренутку када је њена економија значајно успорила због пандемије и строге политике закључавања градова и када јој озбиљно прети технолошка и шира економска изолација од стране Сједињених Држава и њихових бројних војнополитичких савезника.

За остатак међународне заједнице састанак кинеског председника и лидера арапских земаља значајан је у смислу да представља још један корак ка превладавању униполарног светског поретка. Нарочито ако се обистине најаве да би Саудијска Арабија, Египат, па и Уједињени Арапски Емирати могли да се ускоро придруже економском блоку "БРИКС".

[\(PTC\)](#)